

Arş. Gör. Tuğçe Bilici

**YABANCILARIN TÜRKiYE'DE
TAŞINMAZ MAL EDİNME HAKKI**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER	IX
KISALTMALAR	XV
GİRİŞ	1

Birinci Bölüm

YABANCILARIN TÜRKİYEDE TAŞINMAZ MAL EDİNMESİ SÜRECİNDE CUMHURİYET DÖNEMİ – 1934 TAPU KANUNU’NA KADAR OLAN DURUM

I. CUMHURİYET DÖNEMİ – 1934 TAPU KANUNUNA KADAR OLAN DURUM	9
A. Genel Olarak Yabancı Kavramı	9
1. Tanım	9
2. İlk Çağlarda Yabancıların Hukuki Durumu	11
B. Osmanlı Devleti’nde Yabancıların Hukuki Durumu	13
1. Genel Bilgiler	13
2. Hukuki Statü	14
II. OSMANLI DEVLETİ’NDE YABANCILARIN TAŞINMAZ MAL EDİNME HAKKI	15

A.	1284 Safer Kanunu Yürürlüğe Girene Kadar Geçen Süreç.....	15
1.	Islahat Fermanı – 1856.....	16
B.	1284 Tebaayı Ecnebiyenin Emlaka Mutasarrıf Olmaları Hakkında Kanun (Safer Kanunu) Dönemi.....	18
1.	Safer Kanununun Kabule Zemin Hazırlayan Sebepler.....	18
2.	Safer Kanunu İle İlgili Genel Bilgiler.....	20
3.	Safer Kanununun Getirdiği Yenilikler	23
C.	21 Şubat 1298 Tarihli Ecanibin Hakkı İstimlaki Kanununun Birinci Maddesinden İstisna Olunan Eşhasın Emlak ve Arazisine Mahsus Kanun	24
III.	LOZAN ANTLAŞMASI DÖNEMİ	25
A.	Lozan Antlaşmasına Ek “İkamet Ve Salahiyeti Adliye Hakkında Mukavelename”	26
1.	Yabancı Vakıflar.....	28
a.	Osmanlı Devleti’nde Vakıflara Genel Bakış.....	28
b.	2644 sayılı Tapu Kanunu ve 1936 Beyannameleri İle Değişen Durum	30
B.	442 Sayılı ve 18 Mart 1924 Tarihli Köy Kanunu.....	35
C.	431 Sayılı ve 3 Mart 1340 Tarihli Hilafetin İlgasına Ve Hanedanı Osmaniyenin Türkiye Cumhuriyeti Memaliki Haricine Çıkarılmasına Dair Kanun.....	37
1.	431 Sayılı ve 3 Mart 1924 Tarihli Kanun	37
2.	5958 Sayılı ve 16 Haziran 1952 Tarihli Kanun.....	38
3.	1803 Sayılı ve 15 Mayıs 1974 Tarihli Kanun	39

İkinci Bölüm

TAPU KANUNU DÖNEMİ

I.	TAPU KANUNU DÖNEMİ.....	41
A.	2644 Sayılı Tapu Kanunu ve 1934-2003 Tarihleri Arasında Tapu Kanununda Yapılan Değişiklikler.....	41
1.	22.12. 1934 Tarihli ve 2644 Sayılı Tapu Kanunu	41

a.	Kanuni Sınırlamalara Uymak.....	42
b.	Karşılıklı Olmak (Karşılıklılık İlkesi).....	42
(1)	En ziyade müsaadeye mazhar millet kaidesi	43
(2)	Tebaaya Temsil Sistemi.....	43
(3)	Mütekabiliyet	43
(i)	Kanuni Mütekabiliyet.....	44
(ii)	Ahdi (Siyasi) Mütekabiliyet	44
(iii)	..... Fiili	
Mütekabiliyet.....		45
c.	2644 Sayılı Tapu Kanununun 36. ve 37. Maddeleri	46
2.	3029 Sayılı ve 21.06.1984 Tarihli Kanun.....	49
a.	8359 Sayılı ve 31.07.1984 Tarihli Kararname.....	52
b.	3029 Sayılı ve 21.06.1984 Tarihli Kanunun İptali.....	53
3.	3278 Sayılı ve 22.04.1986 Tarihli Kanun.....	55
a.	10714 Sayılı ve 05.06.1986 Tarihli Kararname	57
b.	3278 Sayılı ve 22.04.1986 Tarihli Kanunun İptali.....	58
B.	2003-2012 Yılları Arasında Tapu Kanununda Yapılan	
	Değişiklikler	59
1.	4916 Sayılı ve 03.07.2003 Tarihli Kanun.....	59
a.	4916 Sayılı Kanun İle Tapu Kanununun 35.	
Maddesinde Yapılan Değişiklik ve Getirilen Yenilikler..		60
b.	4916 Sayılı ve 03.07.2003 Tarihli Kanunun İptali.....	63
2.	5444 Sayılı ve 29.12.2005 Tarihli Kanun.....	65
a.	5444 Sayılı Kanun İle Yeniden Düzenlenen Tapu	
Kanunu ve Getirilen Yenilikler		67
(1)	Yabancı Gerçek Kişilerin Taşınmaz Edinmesinde	
Uyulması Gereken Kullanım Amacı ve Miktarı Göre		
Yapılan Sınırlama.....		68
(2)	Yabancı Ülkelerde Kendi Ülkelerinin Kanunlarına	
Göre Kurulan Tüzel Kişiliğe Sahip Ticaret		
Şirketlerinin Sadece Özel Kanunlar Çerçevesinde		
Taşınmaz Mal ve Sınırlı Aynı Hak Edinebilmesi		69
(3)	Miras	70
(4)	Karşılıklılık İlkesi.....	70

(5) Bakanlar Kuruluna Verilen Yetkiler.....	71
(6) Askeri Yasak Bölgeler, Askeri ve Özel Güvenlik Bölgeleri İle Stratejik Bölgeler	72
(7) Geçici 2. Madde	72
b. 5444 Sayılı ve 29.12.2005 Tarihli Kanunun Kısmen İptal Edilmesi	73
3. 5782 Sayılı ve 03.07.2008 Tarihli Kanun	75
a. 5782 Sayılı Kanun ile Tapu Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler	77
(1) Tapu Kanununun 35. Maddesinin 7. Fıkrasında Yapılan Değişiklik	78
(i) Hassas Alanlarda veya Stratejik Yerlerde Kamu Yararı ve Ülke Güvenliği Bakımından Getirilen Sınırlamalar.....	78
(ii) Yabancıların Taşınmaz Edinmesine İlişkin Olarak Getirilen Miktar Sınırlamaları.....	78
(2) Tapu Kanununun 35. Maddesinin 8. Fıkrasında Yapılan Değişiklik	80
(3) Tapu Kanunu'na Eklenen Geçici 3. Madde	81
(4) Tapu Kanununun Tekrar Yürürlüğe Giren 36. Maddesi.....	81
b. 5782 Sayılı ve 03.07.2008 Tarihli Kanunun Kısmen İptal Edilmesi	83
C. Yabancıların Türkiye'de Taşınmaz Mal Edinme Hakkı Konusunda Diğer Kanunlarda Yer Alan Sınırlamalar	84
1. Anayasal Düzenlemeler.....	85
2. 2565 Sayılı ve 22.12.1981 Tarihli Askeri Yasak Bölgeler ve Güvenlik Bölgeleri Kanunu.....	87
a. 1. Derece Kara Askeri Yasak Bölgeleri.....	88
b. 2. Derece Kara Askeri Yasak Bölgeleri.....	90
c. Güvenlik Bölgeleri.....	90
3. Mukabele Bil-misl Kanunu	91
4. Özel Öğretim Kurumları Kanunu.....	93

Üçüncü Bölüm
6302 SAYILI KANUN DEĞİŞİKLİĞİ İLE
GELEN YENİ DÜZEN

- I. 03.05.2012 TARİHLİ VE 6302 SAYILI TAPU VE KADASTRO KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN İLE YENİDEN DÜZENLENEN YABANCILARIN TÜRKİYE'DE TAŞINMAZ MAL EDİNME HAKKI 97
- A. 6302 Sayılı Kanun İle Yabancıların Taşınmaz Mal Edinme Hakkında Yapılan Değişiklikler 97
1. 6302 Sayılı Kanun ile Yeniden Düzenlenen Tapu Kanununun 35. Maddesi 98
2. 6302 Sayılı ve 03.05.2012 Tarihli Kanunun Gerekçesi 100
3. Yabancı Gerçek Kişilerin Taşınmaz Edinmesi Konusunda 6302 Sayılı Kanun İle Yeniden Düzenlenen Tapu Kanununun 35. Maddesinde Yapılan Değişiklikler ... 104
- a. Karşılıklılık (Mütekabiliyet) Şartının Kaldırılması 104
- b. Hangi Ülkelerin Vatandaşlarının Türkiye'de Taşınmaz Mal Edinebileceğini Belirleme Yetkisinin Bakanlar Kuruluna Verilmesi 107
- c. Miktar Yönünden Getirilen Sınırlama 110
- d. Taşınmazın Edinileceği Yer ve Taşınmaz Edinme Amacı Bakımından Getirilen Sınırlamalar 111
4. Yabancı Gerçek Kişilerin Miras Yoluyla Taşınmaz Mal Elde Etmesi Konusunda 6302 Sayılı Kanun İle Yeniden Düzenlenen Tapu Kanununun 35. Maddesinde Yapılan Değişiklikler 112
- II. 02.07.2018 TARİHLİ VE 698 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME İLE TAPU KANUNUNUN 35. MADDESİNDE YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER.....114
- III. TÜRK VATANDAŞLIĞI KANUNUNUN UYGULANMASINA İLİŞKİN YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK 114

SONUÇ	117
KAYNAKÇA	121